

```
program Kesem;
```

```
uses crt;
```

```
Const N = 64;
```

```
var
```

```
  num:integer;
```

```
  guess_num:integer;
```

```
procedure Instructions;
```

```
  { הצגת הוראות המשחק על הצג } }
```

```
begin
```

```
  clrscr;
```

```
  gotoxy(20,10); writeln('Select a number between 1-',N);
```

```
  gotoxy(20,12); writeln('Look at these tables and search the number on the table');
```

```
  gotoxy(20,14); writeln('Every table you will answer y/n ');
```

```
  gotoxy(20,16); writeln('Press any key to start....');
```

```
  readkey ;
```

```
end;
```

```
procedure print_table(step:integer);
```

```
  { פעולה המקבלת מספר step – שהוא חזקה של 2 } }
```

```
  { ומציגה כפלט את לוח המספרים המתאים ל step } }
```

```
var
```

```
  i,num:integer;
```

```
begin
```

```
  clrscr;
```

```
  gotoxy(1,10);
```

```
  num:=step;
```

```
  while num < N do
```

```
    begin
```

```
      for i:=1 to step do
```

```
        begin
```

```
          write(num:10);
```

```
          num:=num+1;
```

```
        end;
```

```
      num:=num+step;
```

```
    end;
```

```
end;
```

function check_answer : boolean;

```
{ פעולה הקולטת את תשובתו של המשתמש ומחזירה אמת עבור Y/y ושקר עבור N/n }  
var ans:char;  
begin  
  gotoxy(10,22);  
  write('Is your number in this table ? (y/n)');  
  ans:=readkey;  
  while not (ans in ['y','n','Y','N']) do  
    begin  
      gotoxy(10,22);  
      write('Is your number in this table ? type just [y/n]');  
      ans:=readkey;  
    end;  
  check_answer:=ans in ['y','Y'];  
end;
```

Begin {main }

```
  instructions;  
  num:=1;  
  guess_num:=0;  
  while num < N do  
    begin  
      print_table(num);  
      if check_answer=true then guess_num:=guess_num+num;  
      num:=num*2;  
    end;  
  if guess_num=0 then guess_num:=64;  
  clrscr;  
  gotoxy(20,20); writeln('Your number was.....',guess_num);  
  gotoxy(20,22); writeln('Press any key to continue....');  
  readkey;  
end.
```

תכנון מהלך ההוראה - "קסם" גרסה ראשונה

- 1. הצגת המשחק -**
תלמיד בוחר מספר בין 1 ל 64
המורה מציג לפניו "קלפי משחק" – כרטיסיות עם מספרים. (בזה אחר זה בצורה אקראית)
התלמיד אומר באילו כרטיסיות מופיע המספר שבחר
המורה "מנחש" את המספר
- 2. הצגת המשימה –** לכתוב תוכנית שבו המחשב יחליף את המורה .
התלמידים : איך? מה? מהי השיטה?
אם אני לא מבין אני לא יכול לכתוב תוכנית.
המורה : מה בדיוק אתם רוצים לדעת?
תשאלו שאלות קצרות וברורות ואני אשתדל לענות.

על המורה להוביל את התלמידים להכרה שהכרטיסיות מיוחדות,
שהם צריכים להבין את השיטה שלפיה "פוזרו" המספרים בכרטיסיות.
- 3. פענוח "סוד הקסם"**
א. שיטות ספירה
שיטה עשרונית , בסיס 4 ...
בסיס בינארי

איך מצליחים לייצג אין סוף מספרים באמצעות מספר מוגבל של סימנים?
בכל שיטות הספירה ערכה של סיפרה נקבע על פי מיקומה במספר...

ב. הכנת כרטיסיות המשחק

המורה מתחיל לשבץ את המספרים ב"כרטיסיות" על הלוח
התלמידים תופסים את השיטה ומשלימים 5 כרטיסיות
לכל כרטיסיה ניתן "שם" ששווה לערכה 2^0 , 2^1 , 2^2 , 2^3 , 2^4
- 4. ש"ב**
(סיימנו 2 שיעורים רצופים)
התלמידים מתבקשים להתבונן בכרטיסיות "לחקור" אותן
ולכתוב קטע תוכנית שיציג כפלט על המסך את כרטיסיה 2^2 (למשל)
- 5. הדפסת הלוחות - פרוט מהלך השיעור**
(זה היה אחד השיעורים היותר טובים שלי שבו הובלתי את תלמידי שלב אחר שלב
לבניית הפרוצדורה `print_table`)
- 6. השלמת התוכנית הראשית**
(רוב התלמידים "וותרו" על הפונקציה `check_answer`)
הם קלטו את תשובת המשתמש בתוכנית הראשית (

גרסה "מתקדמת" של המשחק "קסם"

בלוח הראשי מוצגים סימנים/ציורים/מספרים אקראיים מהם יש לבחור אחד.

program kesem;

uses crt;

const first=1; last=32; last2=16;

type

array_type1=array[first..last] of integer ;

array_type2=array[first..last2] of integer ;

var

x, i,j,r,c:integer;

a:array_type1;

t1,t2,t4,t8,t16:array_type2 ;

ans:char;

guess_num ,num:integer;

procedure init_array(var a:array_type1);

{ פעולה הבונה מערך בגודל 32 של מספרים אקראיים בתחום 48..120 ללא חזרות - לוח ראשי }

var

b:array[48..120] of boolean;

i:integer;

begin

for i:=48 to 120 do b[i]:=false;

for i:=first to last do

begin

repeat

x:=random(73)+48;

until b[x]=false;

b[x]:= true; a[i]:=x;

end;

end;

procedure print_table(a:array_type1);

{ טענת כניסה : a מערך בגודל 32 של מספרים אקראיים (48..120) , לוח ראשי , }

{ טענת יציאה : המערך יודפס במבנה טבלאי של 4*8 , במקום מספר יוצג התו המתאים לו לפי אסקיי }

var

i,r,c:integer;

begin

Writeln; i:=1;

for r:=1 to 4 do

begin

for c:=1 to 8 do

begin

write(char(a[i]):5);

inc(i);

end;

writeln; writeln;

end;

end;

procedure build_labels (a:array_type1;var t1,t2,t4,t8,t16:array_type2);

{ פעולה המקבלת את מערך a המייצג את הלוח הראשי }
{ ובונה מאיבריו 5 מערכים - כרטיסים - בהתאם למיקומם במערך ולקידום הבינרי }

var

i,i1,i2,i4,i8,i16:integer;
x,num:integer;

begin

i1:=0; i2:=0; i4:=0; i8:=0; i16:=0;

for i:=1 to 31 do

begin

num:=i; x:=16;

repeat

if num >= x then

begin

case x of

16: begin

inc(i16); t16[i16]:=a[i];

end;

8 : begin

inc(i8); t8[i8]:=a[i];

end;

4 : begin

inc(i4); t4[i4]:=a[i];

end;

2 : begin

inc(i2); t2[i2]:=a[i];

end;

1 : begin

inc(i1); t1[i1]:=a[i];

end;

end;

num:=num-x;

end;

x:=x div 2;

until num=0;

end;

end;

```
procedure print_array(a:array_type2);
```

```
var  
  i:integer;  
begin  
  
  for i:=1 to 16 do  
    write(char(a[i]):5);  
  writeln;writeln;  
end;
```

```
Begin { main }
```

```
  clrscr;  
  randomize;  
  init_array(a);  
  writeln('look at this table and chose one sign':50);  
  print_table(a);  
  build_tabels(a,t1,t2,t4,t8,t16);  
  delay(4000);  
  guess_num:=0; num:=1;  
  for i:= 1 to 5 do  
  begin  
    writeln;  
    writeln ( ' is your choice in this line ?':50);  
    writeln;  
    case i of  
      1: print_array(t1);  
      2: print_array(t2);  
      3: print_array(t4);  
      4: print_array(t8);  
      5: print_array(t16);  
    end ;  
    repeat  
      readln(ans);  
    until ans in['y','n'];  
    if ans='y' then guess_num:=guess_num+num;  
    num:=num*2;  
  end;  
  if guess_num=0 then guess_num:=32; { טיפול מיוחד באיבר האחרון במערך שלא מופיע בלוחות }  
  write( 'you chose this sign ':30) ;  
  writeln (char(a[guess_num]));  
  readln;  
end.
```

תכנון מהלך ההוראה - "קסם" גרסה מתקדמת

1. הצגת המשחק – הרצת התוכנית
  2. חקירה / השוואה - זיהוי "הקסם"
  3. איך "כותבים" את זה?
- השינוי "הקטן" של הצגת סימנים אקראיים במקום מספרים סודרים יוצר "קושי גדול" ... השימוש ה"מושכל" בלולאות לא יכול להושיע... יש צורך בשמירת הנתונים בזיכרון כדי לאפשר שימוש חוזר.
4. הפתרון - שימוש בטיפוס נתונים - מערך
  5. בניית מערך של מספרים אקראיים ללא חזרות

שיטה 1

הגרל מספר num
אם num לא מופיע במערך אזי הוסף אותו למערך

שיטה 2

שימוש במערך בוליאני לסימון המספרים שהוגרלו

השוואה בין שני האלגוריתמים (מבחינת הסיבוכיות)

6. הצגת הלוח הראשי

הדפסת מערך חד מימדי במבנה טבלאי - מטריציוני
(הכנה לתרגיל של בניית כל המטריצות האפשריות ממערך חד מימדי בגודל N)

7. בניית הלוחות המשניים.

מהי השיטה לפיה מפזרים את אברי הלוח הראשי בלוחות המשניים?
תרגום השיטה של שיבוץ איבר מהלוח הראשי ללוחות המשניים לשפת תכנות.
בנייה (במקביל) של 5 מערכים חדשים עם נתוני מערך קיים.

(הצעה - לאחר שהבנו איך ומה...
אתן לתלמידים קוד פסקלי עם הוראות חסרות להשלמה)

8. כתיבת התוכנית הראשית -

בהצלחה! לאה עירית ועליזה